

OS HOMES, OS FEITOS AS VERBAS

DO SEMINARIO D'ESTUDOS GALEGOS

EMPRINCIPIOU o terceiro ano da súa fecundísima labouira o importante centro de cultura galega que honra a Compostela. Damos eiqui breve nota das sesións que se tiveron e dos traballos realizados no primeiro mes.

Inauguración do curso.

Foi o sábado 9 d'Outono, n-unha aula da Facultade de Letras, Doente o ilustre presidente do Seminario, Sr. D. Salvador Cabeza de León, presideu o Dr. Cotarelo.

O Segretario Sr. Tobío leu a Memoria do curso de 1925-1926; e o Censor, Sr. Filgueira Valverde leu unha relación dos socios ingresados e traballos leídos nas sesións.

Despois o mestre Cotarelo deu unha conferencia na que deu conta do achádego d'un incunábale compostelán, unha folia de reliquias, imprentada en 1495, en Santiago, por de la Passera, un dos impresores do misal de Monterrey. O qual veu a probar que Santiago fivo imprenta xa nos primeiros tempos, e non agardou a 1601, co.na pensaron moitos. O traballo do Dr. Cotarelo, sinxelo e conciso, foi d'unha erudición prodixosa.

Na mesma sesión foron propostos pra socios os Sres. Carré Aldao, Rodríguez González, Saenz Mon, Novás e Margot Sponer.

Traballos feitos na primeira sesión.

A selección de Catalogación Iconográfica dos Moimentos, cubriu mais de 500 papeletas de moimentos e catalogou 150 eirexas románicas.

Dos socios que residen fora de Compostela, recibíronse moitas comunicacións, papeletas bibliográficas e fotografías de moimentos.

Tamén son moitos os ouxelos que van recollidos pra Museo Etnográfico.

Curso de Fonética.

Moi logo emprincipiará un curso de leccións en col de Fonética galega en comparanza coa dos demais idiomas peninsulares, a cãrrego de don Lois Tobío Fernández.

Sesión do Sábado 25.

N-ela leu o seu traballo de entrada o ilustre arquitecto diocesano e Director da Sección de Catalogación Iconográfica dos Moimentos, don Constantino Candeira. O tema foi: *Como muríu el barroco en Santiago*, e é un traballo verdadeiramente dino de nota.

O Sr. Martínez López leu unha comunicación en col de *Unha poesía inédita e autógrafa de Pondal*.

Publicacións e outros traballos.

O derradeiro publicado é a *Síntese Xeográfica de Galicia*, de D. Ramón Otero Pedrayo que o Seminario publicou coa axuda do señor Portela Valladares. Foi publicada en *Lar* e a demanda d'eixemplares é ben grande. N-outro lado ocupámonos d'ela.

Logo se porá á venda *Hostia* de D. Armando Cotarelo, publicación tamén do Seminario.

O Director da Sección de Ciencias do Seminario Profesor D. Luis Iglesias, está rematando o seu traballo anual, que ha tratar de *Los insectos de Galicia*.

Desexamos ó Seminario unha brillante campaña científica no curso que comenza.

M. MARGOT SPONER

MARCHOU pra Portugal, despois de rematar o seu viaxe d'estudo pol-a nosa Terra, a distinta romanista alemã Margot Sponer.

Graduada na Universidade de Berlín, e adicada ó estudo da filosofía romana, a señorita Sponer adica ó idioma galego unha atención preferente. Ten cãxeque rematado un traballo de moito volume en col do galego antigo, traballo que nos amosrou, e pr'o qual ten aproveitado todos os documentos publicados da nosa Edade Meia. Despois d'ise traballo imprentado, conta adicar outro ó galego moderno, pra o qual xa recadou ben datos, e pra rematalo fará outro viaxe.

As suas impresiões de Galiza, así como moitos contos e ditos que recolleu nas suas andanzas pol-as aldeias, han ser publicados en NOS, que d'iste xeito honrarase coa súa colaboración.

Leve feliz viaxe a Srta. Sponer, e seipa qu'a compañía a nosa devoción garimosa.

DIVERSIDADES

Pouco temos que dicir do Congreso Pedagógico da Cruña. Si nos debates qu'ali houbo, e nas conclusións qu'ali s'aprobaron, non s'atoparon en realidade ningunha novidade científica nin solución ningunha prãtica pr'os problemas do ensino da nosa Terra, e si algunhas ponencias que ó privativo de Galiza se referían, non chegaron a leerse, en troques, o Congreso deu ocasión pra que algunha xente moza, disposta e seriamente preparada do Maxisterio,

da Inspección e do Profesorado da Normal, se vise, se coñecese e se relacionase.

N-Ourense celebrouse o centenario da publicación do primeiro volume do *Teatro Crítico* do P. Feixóo, c'un certame literario organizado pola Asociación da Prensa. O auto tido no teatro, no que fixo de mantenedor D. Anxel Ossorio Gallardo, foi solene e brillante, anque anacrónico. Comprendamente fora do espírito do noso tempo, que xa non gusta d'estas cousas.

Non hai forma de volver ós tempos do outro centenario, coma tampouco se pode volver ós tempos de Doña Emilia Pardo Bazán.

O PROBLEMA DA ETNOLOGIA

HEBREUS NA PROTO-HISTORIA DA IBÉRICA

Tódas as persoas un tanto versadas na proto-historia da Península Hispánica reconhecen o misterio, até aquí, impenetrável, de certas inscricións ibéricas.

E, de ha muito, etnólogos de valór finham chegado a uma conclusão dolorosa, que era a seguinte: Não vale a pena tentar a descifração dessas inscricións; são caracteres, de ha muito perdidos, de uma lingua de ha muito morta, de un povo, de ha muito extinto...

E, perante o reconhecimento dessa incapacidade, enfrentava-se a eslinge e passava-se alem.

Ora, um sábio investigador portugués, após muitos anos de silenciosos e tenazes esforços, obrigou a eslinge a falar e conseguiu uma resposta e descoberta formidável.

E a descoberta é a seguinte:

As inscricións epigráficas, em questão, são **documentos hebreus, gravados, en caracteres fonéticos, dos usados anteriormente a Edras.**

O Sr. Major C. L. Santos Ferreira, o crédito investigador, a quem nos referimos e que realizou a maior descoberta epigráfica dos últimos tempos, na sua obra: **A Escrita Hierática dos Hebreus, revelada p[or] a interpretação das Inscricións Ibéricas**, e cujo traballo fecundo motiva esta comunicación, foi mais longe ainda: Descobriu as letras hebraicas, correspondientes aos caracteres ibéricos e constituiu assim a tradución em hebreu moderno e em linguagem vulgar dessas inscricións, que se encontram em Bensafrim, Ossonaba, Castellon de la Plana, Ourique, etc., etc.

Tódas as persoas cultas comprenderão o extraordinario valor des'a descoberta, na triplíce forma, ibérica, hebráica e latina.

É claro que a historia da primitividade da Ibérica, a partir dos estudos deste erudito inves-

figador, tem de tomar uma nova orientación, assim como o probléma dos iberos, assume proporções mais vastas e, sobretudo, mais claras.

Efectivamente, ¿quem eram os Ibéros?

Após o Scisma das Dez Tribus, manñem-se fieis as de Judá e Bejamín. Dispersam-se as outras. Viriam para a Ibérica e constituiriam o nucleo de uma imigração poderosa? Não nos compete e seria longo reproducir e comentar as interesantes e imprisionantes conclusões do investigador portugués e as conclusões filológicas, a que chegou, tão perfectas e claras, como a historia de hebreus primitivos da Península, das suas lutas internas e contra Cartago, do seu contacto com o Arianismo, da questão mosarabe, etc., etc., questões, que o señor Major Santos Ferreira, utilizando as suas investigações e descobertas, aborda con lógica e criterio.

No entanto, prestémos-lhe homenagem, mesmo para que outros investigadores, e esse é o seu desexo a desenvolvam e adiantem, quanto possível...

João ANTUNES

LIBROS

SÍNTESE XEOGRÁFICA DE GALIZA,
por RAMÓN OTERO PEDRAYO,
Cruña, 1926.

ISTE libro, que é o IV volume da Biblioteca do Seminario d'Estudios Galegos, é o traballo d'entrada do autor n-aquel Centro da alta cultura galega.

É o primeiro traballo científico de Xeografía de Galiza que se fai con criterio moderno, ben superior a todo o que se ten feito n-este orde na nosa Terra. E eso qu'ainda non é un traballo feito, senon un esforço, unha esquisa, e mais así e todo, leva xa todol-as ideas fundamentais pra un concepto esanto, preciso e verdadeiro de Galiza no orde Xeográfico.

Estamos eiqui lonxe da *Suiza española*, dos *fiorde* das rias, e demais tópicos mentireiros com'andan por ahí adiante. Estamos diante d'un traballo científico feito por quen é artista. O traballo leva as seguintes seccións: a) *Xeoloxía*, b) *Relevo*, c) *Litoral*, d) *Clima e vexetación*, e) *Xeografía humana*, f) *Xeografía económica*, g) *Paisaxe*. Como se vé, o orde ven ser o mesmo qu'o da parte xeral da *Guía de Galiza*, do mesmo autor; mais eiqui están mais desenvolvidas, mais feitas, mais adiantadas, e ademais leñen a ventaxa de levar cinco mapas ou croquis do autor, onde s'esprican as principais alineacións montañosas, o litoral, as rias baixas, o sistema fluvial do Miño Sil, e os outros ríos.